تحلیل

نرخ سبد هزینه خانواده کارگری از مرز دو میلیون و نیم گذشت

۱۳ میلیون کارگر در بحران معیشتی

PDF Compressor Free Version

عباس دهقانی، روزنامه‌نگار

حدود ۱۳ میلیون کارگر در ایران زندگی می‌کنند. حقوق اغلب آنها زیر خط فقر است. با تفسیر خودسرانه و غیر کارشناسی اصل ۴۴ قانون اساسی بدون در نظر گرفتن اصل ۴۳ و در نتیجه اختصاصیسازی کارخانجات دولتی و ملی و سپس در این اواخر آزادسازی یارانهها، زمینهای فراهم شد که بیاعتنایی به معیشت جامعه کارگری، روز به روز به امری بدیهیتر از قبل در میان مسئولین دولتی تبدیل شود.

با گرانی روز افزون مواد غذایی به خصوص از ابتدای امسال، هر روزه فعالان جامعه کارگری به این بی اعتنایی دولت در امر معاش کارگران و اقشار تهیدست جامعه اعتراض میکنند، اما ظاهرا گوش شنوایی برای شنیدن این اعتراضها و حل آنها در میان مسئولین حکومتی وجود ندارد.

در ادامه همین اعتراضات، دیروز فرامرز توفیقی، عضو کمیته مزد شورایعالی کار، از ناتوانی دولت در خلاء به وجود آمده میان افزایش سالانه دستمزد کارگران و افزایش چندباره قیمتها در طول سال انتقاد کرد. توفیقی در این زمینه به ایلنا گفت: «در چند سال اخیر صحبتهای زیادی در مورد نحوه تعیین دستمزد کارگران و پر کردن خلاء ایجاد شده میان افزایش چندباره نرخ تورم در طول سال انجام شده است، اما به دلیل عدم رعایت اصل سه جانبه گرایی، کارگران همیشه در این مسأله متضرر شدند. متأسفانه وزارت کار تنها ادعای رعایت اصل سه جانبه گرایی را دارد و تمام وعدههای دولتی در این زمینه، در حد شعار باقی مانده است، از این رو حمایت از کارگر و جبران افزایش هزینه سبد کالای خانوار کارگری، اجرایی نشده است».

تعیین حداقل دستمزد همانند تورم به صورت پلهای

حداقل دستمزد کارگران همه ساله در اواخر اسفند برای سال آینده تعیین میشود و شرایط اقتصادی و تورم سالی که پیش روی کارگران است در تعیین حداقل دستمزدها نقشی ندارد. ماشاالله زهتابی، دبیر اجرایی خانه کارگر کاشان، با اعتراض به اینکه افزایش حداقلی دستمزد کارگران هر سال بر اساس نرخ تورم سال قبل محاسبه می‌شود، به ایلنا گفت: «با توجه به اینکه نرخ تورم بصورت پلهای افزایش می‌یابد در شرایط موجود برای تعیین نرخ دستمزد بجای افزایش سالانه، باید هر شش ماه یکبار حقوق کارگران بر اساس نرخ جدید تورم افزایش یابد. متغیر تورم ابتدای سال در مقایسه با تورم پایان سال بسیار زیاد است و بر همین اساس باید دستمزد و سایر مزایای قانونی کارگران نیز به تناسب افزایش یابد. با افزایش روزانه قیمتها پایه دستمزد کارگران تنها کفاف ۱۰ روز هزینه‌های زندگی‌شان را می‌دهد و آنان با مشقت مایحتاج سایر روزهای باقی مانده را تامین می‌کنند».

نرخ سبد هزینه خانواده کارگری هم اکنون بیش از دو میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است در حالی که حداقل دستمزد کارگران برای امسال یک میلیون و ۱۱۶ هزار تومان تعیین شده است. این عدم توازن موجب میشود که جامعه کارگری و خانوادههایشان بیشترین فشار روحی و اقتصادی را از شرایط اسفبار جامعه تحمل کنند.

سالهاست که رابطه بین دستمزد و معاش در اقتصاد ایران قطع شده است و متأسفانه در اقتصاد تورم زده شاهد افزایش شدید شکاف بین شاخص دستمزد و شاخص بهای کالاهای مصرفی هستیم. دولت در سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ به طور متوسط سالانه حداقل دستمزد را حدود ۱۰۰ هزار تومان افزایش داده است. این میزان افزایش دستمزد به رغم آنکه بالاترین رشد حداقل دستمزد طی دو دهه گذشته محسوب می‌شود ولی در عمل می‌بینیم که کفاف معیشت خانوادههای کارگری را نمی‌دهد، که دلیل اصلی آن را باید در تورم شدید قیمت کالاهای مصرفی پیدا کرد.

دستمزد کارگران در ایران کفاف هزینه زندگی را نمی‌دهد. افزایش نرخ تورم و بحران ارزی اخیر نیز شرایط را سختتر کرده است. برخی از فعالان کارگری خواستار بازنگری در «حداقل دستمزد» هستند. علی خدایی رئیس کانون شوراهای اسلامی کار استان تهران گفته است: «پس از به‌روز شدن سبد هزینه کارگران، درخواست بازنگری دستمزد به شورای عالی کار فرستاده خواهد شد

غلامعلی جعفرزاده ایمن آبادی عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس هم وضعیت معیشتی کارگران را «زیر خط گرسنگی» توصیف کرده و گفته است: « میزان حداقل حقوق کارگران پایین است و نباید فراموش کرد در حال حاضر برخی از خانوارها با مشکل گرسنگی روبرو هستند».

این اظهارات در حالی بیان می‌شود که اسفند سال گذشته همزمان با نشست شورای عالی کار برای تعیین حداقل دستمزد، تشکل‌های کارگری مستقل در ایران خواستار تعیین حداقل دستمزد ۵ میلیون تومان شدند. این خواسته بر اساس هزینه معیشت خانوارهای ۳,۳ نفره برآورد شده بود.

کمیته مزد شورای عالی کار که از اعضای تشکل‌های همسو با دولت مانند خانه کارگر و شوراهای اسلامی کار تشکیل شده نیز سبد معیشت حداقل زندگی خانوار را ۲,۷ میلیون تومان برآورد کرد. شورای عالی کار اما هیچ یک از این برآوردها را نپذیرفت و با طولانی و فرسایشی کردن نشست تعیین دستمزد سرانجام همانند سال‌های گذشته شرایط ناعادلانه مزدی را به کارگران تحمیل کرد.

بر اساس مصوبه شورای عالی کار حداقل دستمزد کارگران در سال جاری یک میلیون و ۱۱۶ هزار تومان تعیین کرد. رقمی معادل کمتر از نصف خط فقر برآورد شده توسط نهادهای غیردولتی.

مشکلات تولید سدی در برابر افزایش حداقل مزد

علی ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی «مشکلات تولید» و «وضعیت اقتصادی» را از دلایل مخالفت با پیشنهاد افزایش حداقل دستمزد بر مبنای سبد معیشت اعلام کرد. حال علی خدایی عضو شورای عالی کار گفته است که «مشکل کارفرمایان مسئله دولت است، دولت باید آنها را به پذیرش افزایش دستمزد مکلف کند. او پیشنهاد کرده است: «دولت برای کارفرمایان معافیت مالیاتی در نظر بگیرد و وظایف خود را در قبال دو طرف ـ کارگران و کارفرمایان ـ به عهده بگیرد».

در حالی که رئیس کانون شوراهای اسلامی کار تهران از «حتمی بودن بازنگری دستمزدها» سخن گفته رئیس کانون شوراهای اسلامی کار گفته «افزایش دستمزدها چاره کار نیست». داوود امیری هم از دولت خواسته که «به میدان بیاید» اما به گفته او «برای حمایت از کارفرمایان» که «در وضعیت خوبی قرار ندارند». او هم «معافیت مالیاتی کارفرمایان» و «تأمین مواد اولیه» را از وظایف دولت در حمایت از کارفرمایان دانسته و همزمان خواستار « تأمین مسکن برای کارگران» شده است. به گفته امیری افزایش نرخ اجاره‌بها فشار بیشتری بر کارگران تحمیل کرده و آنان را در مضیقه اقتصادی قرار داده است».

دولت به میدان بیاید

هادی ابوی دبیرکل کانون عالی انجمنهای صنفی کارگران اما به صراحت خواستار افزایش دستمزدها شده است. او گفته است: «قدرت خرید کارگران از ابتدای امسال به شدت کاهش یافته و شورای عالی کار باید در این شرایط خاص تصمیمات ویژه‌ای اتخاذ کند». به گفته ابوی «در شرایطی که کارفرمایان توان پرداخت بیشتر ندارند، دولت باید به میدان بیاید و با اتخاذ تدابیر خاص به وظیفه خود در قبال کارگران عمل کند». وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تا به حال به این خواسته کارگران واکنشی نشان نداده است.

به گفته علی خدایی درخواست بازنگری در حداقل دستمزد «کاملا قانونی» است و دولت و شورای عالی کار باید این درخواست را بپذیرد. با این حال جعفرزاده ایمن‌آبادی «افزایش کلیشه‌ای دستمزد» را راه‌حل مناسبی برای رفع مشکلات اقتصادی کارگران ندانسته و گفته است: «دستمزدها باید واقعی و بر مبنای خط فقر تأمین شود. پیشنهادی که دولت در نشست تعیین حداقل دستمزد با آن مخالفت کرد».

کمیته مزد شورای عالی کار که از اعضای تشکل‌های همسو با دولت مانند خانه کارگر و شوراهای اسلامی کار تشکیل شده نیز سبد معیشت حداقل زندگی خانوار را ۲,۷ میلیون تومان برآورد کرد

در چند سال اخیر صحبتهای زیادی در مورد نحوه تعیین دستمزد کارگران و پر کردن خلاء ایجاد شده میان افزایش چندباره نرخ تورم در طول سال انجام شده است، اما به دلیل عدم رعایت اصل سه جانبه گرایی، کارگران همیشه در این مسأله متضرر شدند

خبر کوتاه

در هفته جاری

نشست مشترک ربیعی با اعضای کمیسیون اجتماعی برگزار می‌شود

نشست مشترک ربیعی با اعضای کمیسیون اجتماعی برگزار می‌شود این هفته در کمیسیون اجتماعی مجلس ادامه لایحه تمدید و اصلاح قانون خدمات کشوری موضوع صندوق‌های بازنشستگی بررسی خواهد شد. به گزارش خبرنگار ایلنا، این هفته در کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی ادامه بررسی لایحه تمدید و اصلاح قانون خدمات کشوری موضوع صندوق های بازنشستگی با حضور تشکل‌های بازنشستگی در محل صندوق بازنشستگی کشوری صورت خواهد گرفت. همچنین روز سه شنبه نشست مشترک کمیسیون اجتماعی با وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونان و مسئولان دستگاه‌های تابعه قبل از نشست هفتگی هیات رئیسه کمیسیون انجام خواهد شد

نقش دلار در کاهش جذابیت ایران برای افاغنه

مهاجرت کارگران افغان ساکن ایران به کشورهای دیگر

رییس میز افغانستان در سازمان توسعه تجارت گفت: با توجه به افزایش نرخ ارز، در موارد متعدد شاهد مهاجرت افغانهای ساکن ایران هستیم و این افراد به صورت غیرقانونی به کشورهای اروپایی، ترکیه یا کشورهای عربی برای کار مهاجرت می کنند.

محمد مهدی جوانمرد قصاب در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: در ماه‌های گذشته به دنبال افزایش نرخ ارز شرایطی پیش آمده که اشتغال در ایران به مانند سابق برای افغان ها جذابیت ندارد؛ چرا که پولی که آنها می توانند برای خانواده خود در افغانستان بفرستند نسبت به گذشته کاهش یافته است.

وی گفت: اگر چه افزایش نرخ ارز برای کالاهایی که تولید آنها از ابتدا تا انتها در ایران صورت می گیرد ارزآوری داشته و به نفع صادرات محسوب شده و اشتغالزایی می کند، اما جنبه دیگر آن این است که نیروهای کار افغان برای ادامه کار به مهاجرت پرداخته و به طور قانونی و یا غیرقانونی به کشورهای مختلف از جمله کشورهای اروپایی می روند.

رایزن سابق بازرگانی ایران در کابل همچنین یادآور شد: در حال حاضر بیش از سه میلیون افغان در ایران حضور دارند و مشغول فعالیت هستند. اگرچه این موضوع در روابط تجاری ما با اروپا نقش ندارد اما به هر صورت وضعیت پیش آمده می تواند منجر به مهاجرت این افراد به کشورهای مختلف از جمله کشورهای اروپایی شود.

جوانمردقصاب در بخش دیگری از صحبت‌های خود در پاسخ به این سوال که مهاجرت افغان‌ها تا چه اندازه می تواند از صادرات ایران به افغانستان بکاهد، گفت: در حالت کلی شاید تاثیر خاصی در این بخش وجود نداشته باشد. بخش قابل توجهی از محصولات صادراتی به افغانستان کالاها و محصولاتی هستند که تمام مواد اولیه و روند تولید آنها داخلی محسوب می‌شود، بر همین اساس کالایی که در گذشته در افغانستان به فروش رسیده و هر دلار آن ۳۷۰۰ تومان ارزش داشت اکنون ارزشی ارزی به مراتب پایینتری دارد و همین امر باعث می‌شود میزان صادرات به افغانستان بیشتر شود.

وی گفت: از سوی دیگر با توجه به شرایط، سود تجار بیشتر شده و بر همین اساس آنها می توانند تخفیف‌های بیشتری را در بازار افغانستان لحاظ کنند، چراکه بیشتر کالاهایی که به این کشور صادر می‌شود به طور ۱۰۰ درصد تولید داخل کشور محسوب می‌شود و نرخ ارز در صادرات این کالاها تاثیر چندانی نخواهد داشت.

لازم بذکر است تجارت ایران و افغانستان با توجه به شیوه تجارت بین دو کشور متاثر از تحریمها در خصوص انتقال دلار نخواهد بود

رییس میز افغانستان در سازمان توسعه تجارت از شیرینی و شکلات، فرش ماشینی و موکت، آهن آلات، سیمان و سرامیک به عنوان برخی کالاهای عمده صادراتی ایران به افغانستان اشاره کرد.

گزارش

کارگران کارخانه کیان تایر با ۷ ماه مزد معوقه بیکار شدند

صدها کارگر کارخانه کیان‌تایر که ۷ ماه است مزد نگرفته‌اند، بیکار شدند. کارگران قرار است بیمه بیکاری دریافت کنند اما پرداخت حق بیکاری آنها چهار ماه دیگر آغاز می‌شود.

یکی از کارگران کیان‌تایر پنجشنبه ۷ تیر گفته است «ما حدود ۷ ماه است حقوق دریافت نکرده‌ایم و ادامه این روند برای کارگران حتی برای ۴ ماه غیرممکن است. کارخانه لاستیک‌سازی کیانتایر در سالهای دهه ۱۳۸۰ به بخش خصوصی واگذار شد و تا پیش از روبرو شدن با بحران نقدینگی و مواد اولیه ۱۲۰۰ کارگر آن در سه شیفت کار می‌کردند.

تجمع کارگران کیان تایر مقابل وزارت صنعت

به گفته کارگران معترض که در تجمع مقابل وزارت صمت حضور داشتند، اعتراض آنها به پرداخت نشدن وام ۴۴ میلیارد تومانی برمی‌گردد که قرار بود با پرداخت آن از سوی سیستم بانکیِ کشور، مشکلات کیان‌تایر برطرف شود.

از قرار معلوم، نامه‌ای در خصوص پرداخت این وام از سوی وزیر صنعت به اسحاق جهانگیری (معاون اول رئیس جمهوری) نوشته شده بود تا با دستور وی به کارگروه ویژه‌ای که در این رابطه تشکیل شده، یک بانک عامل برای پرداخت وام پیدا شود.

یک نفر از کارگران هم می‌گوید: «به علت بدهی‌هایی که کیان تایر به سیستم بانکی دارد تاکنون هیچ بانکی حاضر به همکاری با آن نشده است. با پرداخت این وام، کارخانه می‌تواند پول گاز خود را به صورت کامل پرداخت کند. هم‌اکنون فشار گاز کیان‌تایر به علت بدهی‌ای که به اداره گاز دارد، کاهش یافته است.»

کارگر معترض دیگری درباره دلایل برگزاری تجمع کیان‌تایری‌ها می‌گوید: «مطالبات مزدی دی ماه سال جاری و چهار ماه اضافه کار و بن انگیزشی ما پرداخت نشده است».. حدود ۴۰۰ کارگر بازنشسته کارخانه کیان‌تایر هم منتظر پرداخت سنوات بازنشستگی خود هستند. مدیران کیان تایر، به آنها نیز همانند کارگران وعده داده‌اند که با پرداخت این وام، سنوات آنها پرداخت شود. در پی بروز بحران، اداره کارخانه به گروه دولتی «هیات حمایت از صنایع» واگذار شد تا اینکه سرانجام ۲۴ تیر سال گذشته خط تولید کارخانه به دلیل نبود مواد اولیه متوقف شد.

اسحاق جهانگیری معاون رئیس‌جمهوری اسلامی دستور داده بود ۴۴ میلیارد تومان وام بانکی در اختیار کارخانه قرار گیرد، اما به دلیل بدهی کارخانه به نظام بانکی، هیچ بانکی حاضر به پرداخت وام به کارخانه نبود.

کارگران ایران‌تایر در یک سال گذشته بارها تجمع اعتراضی برپا کرده‌اند. کارگران در بهمن ۹۶ در ادامه اعتراضات خود به تهران رفتند و چند روز مقابل وزارت صنعت، معدن و تجارت تجمع کرده و خواستار راه‌اندازی تولید و پرداخت مطالبات معوقه خود شدند.

تبعات مضایق مالی کیان‌تایر دامن بازنشستگان این کارخانه را نیز گرفت. حدود ۳۷۰ کارگر بازنشسته کارخانه کیان‌تایر که سنوات بازنشستگی آن‌ها پرداخت نشده است بارها تجمع و اعتراض کرده‌اند.

این کارگران بازنشسته که در مجموع حدود دو میلیارد تومان از شرکت طلبکارند چهارشنبه ۶ تیر نیز مقابل کارخانه در جاده ساوه تجمع کردند.

خبرگزاری کار ایران (ایلنا) پنجشنبه ۷ تیر در ارتباط با آخرین تحولات کیان‌تایر به نقل از رضا قیاسی سرپرست فرمانداری ملایر نوشته است کارفرمای کیان‌تایر در جلسه‌ای که برای بررسی وضعیت کارخانه و کارگران آن در فرمانداری برگزار شده گفته است توان پرداخت مطالبات معوقه کارگران را ندارد.

سرپرست فرمانداری ملایر به کارگران وعده داده است چنانچه کارخانه از لیست سیاه بانک مرکزی خارج شود و تسهیلات بانکی دریافت کند مطالبات معوقه کارگران پرداخت خواهد شد در غیر اینصورت کارگران می‌توانند از کارفرما شکایت کنند و با رای دادگاه اموال کارخانه را در ازای مطالبات خود توقیف کنند.